

Corr. Antwerpen, 17 februari 2004, 4e K.

vzw Voetbalclub ter Heide / A.D., vzw Werkgroep Hobokense Polder en crts; vzw S.K. Berkenrode, A.D. / vzw Werkgroep Hobokense Polder en crts

(...)

D.A. werd bij vonnis van de Correctionele Rechtbank te Antwerpen van 24 oktober 2001 bij verstek veroordeeld tot een geldboete van 1.000 BEF uit hoofde van een aantal milieu-inbreuken. In hetzelfde vonnis werd D. op burgerlijk vlak veroordeeld tot de volgende herstellvordering:

- afbraak van de kantine, vermeld in de tenlastelegging A2)a;
- alle aangevoerde puin en grond verwijderen tot op het oorspronkelijke maaiveld;
- heraanplanting met streekeigen groen;

Deze herstellvordering werd bevolen onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 BEF. per dag, te betalen aan elk van de burgerlijke partijen vanaf zes maanden nadat huidig vonnis definitief wordt.

Tegen dit verstekvonnis werd door D.A. verzet aangetekend doch enkel op strafgebied. Bij vonnis van de correctionele rechtbank te Antwerpen van 26 november 2002 werd het verstekvonnis op strafgebied bevestigd behoudens wat betreft de tenlastelegging A2)a) met betrekking tot de kantine waarvoor D.A. werd vrijgesproken. Vermits geen verzet op burgerlijk gebied werd aangetekend bleef de burgerlijke veroordeling in het verstekvonnis van 24 oktober 2001 met inbegrip van de bevolen herstellvordering en de bevolen afbraak van de voormelde kantine ongewijzigd.

De VZW Voetbalclub Ter Heide die huurster is van D.A. heeft bij exploit van 29 juli 2003 derdenverzet aangetekend tegen het voormelde verstekvonnis van 24 oktober 2001. Deze verzet doende partij verzoekt de rechtbank thans dit verstekvonnis te vernietigen in zoverre er uitspraak werd gedaan op burgerlijk gebied waarbij aan D.A. de voormelde herstellvordering werd opgelegd voor zover deze betrekking hebben op de door de VZW van D. gehuurde terreinen die zijn ingericht als voetbalterreinen.

In deze procedure is de VZW Berkenrode middels een verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst van 20 augustus 2003 in deze procedure tussengekomen. Deze VZW tekent eveneens derdenverzet aan tegen het verstekvonnis van 24 oktober 2001 en vraagt eveneens de vernietiging van dit verstekvonnis op burgerlijk gebied waarbij aan D.A. de voormelde herstellvordering werd opgelegd.

Vervolgens is door D.A. op 2 september 2003 een rechtstreekse dagvaarding op grond van artikel 1385 quinquies Ger.W. uitgebracht waarin de opheffing, in ondergeschikte orde de opschorting en in meer ondergeschikte orde de vermindering wordt gevraagd van de dwangsom die werd opgelegd in het voormelde verstekvonnis van 24 oktober 2001.

Betreffende de vordering van de VZW Voetbalclub Ter Heide

De verschillende burgerlijke partijen waaronder de VZW Werkgroep Hobokense Polder betwisten de ontvankelijkheid van de vordering van de VZW Voetbalclub Ter Heide gelet op het ontbreken van elke publicatie van haar beheerders en van neerlegging van haar ledenlijsten.

Voor het optreden in rechte van een VZW zoals het betekenen van een derdenverzet tegen een verstekvonnis, dient de Raad van Beheer van deze VZW of een ander orgaan dat deze bevoegdheid heeft gekregen een beslissing te nemen om een vordering in te stellen.

Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie zal indien de tegenpartij aanvoert dat het orgaan van de VZW dat de beslissing heeft genomen om de procedure in te leiden, niet bevoegd is, de rechter dit moeten onderzoeken. Ook indien de geldigheid van de benoeming van de bestuurders of van de leden van het orgaan dat de procesbevoegdheid heeft, wordt betwist, zal de rechter moeten nagaan of deze personen werden benoemd in overeenstemming met de wet en met de statuten van de VZW.

In artikel 13 van de statuten van de VZW Voetbalclub Ter Heide die werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 januari 1996 wordt uitdrukkelijk vermeld dat de beheerders van de VZW slechts zijn benoemd voor maximum drie jaar. In artikel 29 van dezelfde statuten wordt vervolgens een opsomming gegeven van de identiteit van deze beheerders die voor een maximum van drie jaar zijn benoemd.

Het derdenverzet dat door de VZW werd betekend, dateert van 29 juli 2003 en bijgevolg van geruime tijd na het verstrijken van de mandaten van de beheerders van de VZW die zijn vermeld in de statuten gepubliceerd op 4 januari 1996. Tot op heden laat de VZW na de herbenoeming van deze beheerders en de publicatie daarvan in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad aan te tonen en daarvan stukken voor te leggen.

Het recht om als vereniging in rechte op te treden blijft voor een VZW slechts behouden wanneer een wijziging van haar statuten binnen de maand na hun totstandkoming in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, wat eveneens geldt voor elke benoeming, herbenoeming of ontslagneming van een bestuurder (artikel 9 van de VZW-wet. Ook de verlenging van een mandaat van een beheerder van een VZW ten gevolge van een herverkiezing moet net zoals een eerste benoeming in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd, zoniet wordt de sanctie van artikel 26 van de VZW-wet van toepassing en dient de vordering van de VZW op die grond onontvankelijk te worden verklaard.

De VZW Voetbalclub Ter Heide laat na aan te tonen dat er na het verstrijken van het mandaat van de beheerders na drie jaar zoals in de statuten is bepaald, een herbenoeming van deze beheerders heeft plaatsgevonden dan wel nieuwe beheerders werden benoemd en of deze herbenoeming werd gepubliceerd in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad.

De VZW tracht hieraan te verhelpen door een stuk neer te leggen getiteld "Beslissing Raad van Bestuur" waarin vermeld staat dat de Raad van Bestuur van de VZW een raadsman heeft aangesteld om een procedure te starten tegen D.A. met betrekking tot de terreinen en kantine die van hem worden gehuurd.

Uit dit voorgelegde stuk kan worden opgemaakt dat de Raad van Bestuur van de VZW op het ogenblik van de beslissing was samengesteld uit dezelfde beheerders die zijn vermeld in de statuten van de VZW gepubliceerd op 4 januari 1996. Opvallend is echter dat het stuk niet is gedateerd en op geen enkele wijze kan worden afgeleid wanneer de Raad van Bestuur de beslissing zou hebben genomen en wanneer het voorgelegde stuk werd opgesteld. Bijgevolg kan op geen enkele wijze worden uitgemaakt wanneer de beslissing door de Raad van Bestuur werd genomen en of dit orgaan op dat ogenblik wel geldig was samengesteld en bevoegd was om de beslissing te nemen.

Gelet op het gegeven dat de beheerders van de VZW krachtens de statuten gepubliceerd in 1996 slechts benoemd waren voor een maximum van drie jaar en tot op heden noch de herbenoeming van deze beheerders noch de publicatie daarvan in het Belgisch Staatsblad wordt aangetoond, dient te worden besloten dat de Raad van Bestuur van de VZW onbevoegd was om in 2003 de beslissing te nemen om in rechte op te treden.

Het derdenverzet van de VZW Voetbalclub Ter Heide tegen het verstekvonnis van 24 oktober 2001 en de door haar gestelde vorderingen dienen derhalve als onontvankelijk te worden beschouwd.

Betreffende de vordering van de VZW Berkenrode

De VZW Berkenrode is middels een verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst van 20 augustus 2003 tussengekomen in de procedure die voor deze rechtbank hangende was ingevolge de eerdere dagvaarding in derdenverzet van de VZW Voetbalclub Ter Heide van 29 juli 2003.

De vrijwillige tussenkomst in een procedure dient beschouwd te worden als een tussenvordering die gesteund is op de hoofdvordering en daarvan een accessorium uitmaakt.

De vordering gesteld door de vrijwillig tussenkomende partij dient daardoor de gevolgen te ondergaan van de onontvankelijkheid van de dagvaarding in derdenverzet van de VZW Ter Heide waardoor de zaak bij deze rechtbank werd ingeleid.

Dat het verzoek tot vrijwillige tussenkomst van de VZW Berkenrode in dit geval als een accessorium van het derdenverzet van de VZW Voetbalclub Ter Heide dient te worden beschouwd, blijkt uit het feit dat beide VZW's een vrijwel identieke vordering stellen, met name de vernietiging van het verstekvonnis van 24 oktober 2001 op burgerlijk gebied waarbij aan D.A. de voormelde herstellvordering werd opgelegd. De vrijwillig tussenkomende partij kan daardoor niet meer rechten genieten dan de partij die door haar hoofdvordering de procedure heeft ingeleid en dient de onontvankelijkheid of nietigheid van deze hoofdprocedure te ondergaan.

Gelet op de hiervoor vastgestelde onontvankelijkheid van het derdenverzet van de VZW Voetbalclub Ter Heide van 29 juli 2003 dient de vordering in vrijwillige tussenkomst van de VZW Berkenrode van 20 augustus 2003 bijgevolg eveneens als onontvankelijk te worden beschouwd.

Betreffende de vordering van D.A.

D.A. vraagt in ondergeschikte volgorde de opheffing, schorsing en vermindering van de dwangsom hem opgelegd bij het verstekvonnis van 24 oktober 2001.

(...)

Wat betreft de afbraak van de kantine

In het verstekvonnis van 24 oktober 2001 werd D.A. veroordeeld voor de hem ten laste gelegde inbreuken en werd hem op burgerlijk gebied een herstelmaatregel opgelegd die onder meer bestond uit de afbraak van de kantine vermeld in de tenlastelegging A2)a). Hij tekende tegen dit verstekvonnis verzet aan op strafrechtelijk gebied en in het daaropvolgend vonnis op verzet van 26 november 2002 werd beklagde vrijgesproken voor deze tenlastelegging A2)a) betreffende de kantine.

Omdat het verzet enkel was aangetekend op strafrechtelijk gebied en niet op burgerlijk gebied bestaat er thans een tegenstrijdigheid tussen het voormelde verstekvonnis waarin hij op burgerlijk gebied wordt veroordeeld tot afbraak van de kantine en het vonnis op verzet waarin hij voor deze inbreuk wordt vrijgesproken.

Wat de afbraak van de kantine betreft doet er zich voor de veroordeelde dan ook een juridische onmogelijkheid in de zin van artikel 1385 quinquies Ger.W. voor om dit specifieke onderdeel van de herstellvordering uit te voeren.

De rechtbank beveelt daarom de opheffing van de dwangsom voor zover het de uitvoering betreft van de in de herstelmaatregel bevolen afbraak van de kantine.

Wat betreft de andere herstelmaatregelen

In het verstekvonnis van 24 oktober 2001 werden daarnaast de volgende andere herstelmaatregelen opgelegd:

- alle aangevoerde puin en grond verwijderen tot op het oorspronkelijke maaiveld;
- heraanplanting met streekeigen groen.

Verzoekende partij D.A. beroept zich op de onmogelijkheid om aan deze herstelmaatregelen te voldoen en vraagt toepassing te maken van artikel 1385 quinquies Ger.W.

De vraag of er in een bepaald geval sprake is van onmogelijkheid is een feitenkwestie die is onderworpen aan de onaantastbare beoordeling van de feitenrechter.

Verzoekende partij voert vooreerst aan dat de opgelegde dwangsommen niet kunnen worden verbeurd omdat door hem inmiddels tot correcte uitvoering van de in het verstekvonnis bevolen herstelmaatregel werd overgegaan, wat door de burgerlijke partijen echter wordt betwist. Zowel de verzoekende partij als de burgerlijke partijen beroepen zich op vaststellingen van gerechtsdeurwaarders om aan te tonen dat deze herstelmaatregel tot op heden al dan niet correct werd uitgevoerd.

Deze betwisting over de al dan niet correcte uitvoering van het verstekvonnis van 24 oktober 2001 en de daaraan verbonden verbeuring en opeisbaarheid van de dwangsommen betreft een probleem van executie dat tot de bevoegdheid van de Beslagrechter behoort. Tussen partijen werd daarover trouwens een geding aanhangig gemaakt bij de Beslagrechter te Antwerpen. Deze betwisting houdt geen verband met de vordering tot herziening van de dwangsom overeenkomstig artikel 1385 quinquies Ger.W. waarmee de rechtbank thans gevat is en de rechtbank zal over deze argumenten dan ook geen uitspraak doen.

Een tweede argument om tot onmogelijkheid van uitvoering te besluiten, is volgens verzoekende partij te vinden in het gegeven dat hij geen eigenaar is van alle onroerende goederen die in de dagvaarding bij het verstekvonnis van 24 oktober 2001 worden vermeld en voor welke inbreuken hij door dit vonnis werd veroordeeld. Bijgevolg zou hij dienen in te staan voor herstelwerken op percelen die niet zijn eigendom zijn wat de uitvoering van een dergelijke veroordeling onmogelijk zou maken.

Uit de voorgelegde notariële akte betreffende de verkoop van de percelen blijkt dat bepaalde in de dagvaarding en in het verstekvonnis vermelde percelen inderdaad niet de eigendom zijn van D.A. maar wel van zijn zuster of van zijn broer. Verzoekende partij verliest echter uit het oog dat hij in het verstekvonnis voor de inbreuken werd veroordeeld, niet omdat hij de eigenaar is van alle percelen die in de dagvaarding zijn vermeld, maar omdat hij bepaalde werken meerbepaald kappingen op deze percelen heeft uitgevoerd en/of instandgehouden.

Of veroordeelde al dan niet eigenaar was van deze percelen, hoewel dat bij het merendeel ervan wel het geval was, is voor de strafbaarheid van de uitgevoerde of in stand gehouden werken en de daaraan verbonden herstellvordering van geen invloed.

In de dagvaarding bij het verstekvonnis werd reeds verduidelijkt dat de percelen niet allemaal eigendom zijn van D.A. en zowel in het verstekvonnis als in het vonnis op verzet werd afdoende gemotiveerd waarom de rechtbank de weerhouden inbreuken toch gegrond achtte. Verzoekende partij tracht dit gegeven thans ten onrechte als een nieuwe reden voor te stellen waardoor de uitvoering van het verstekvonnis onmogelijk zou zijn geworden. Het gaat bovendien niet op om in het kader van een procedure tot herziening van een opgelegde dwangsom allerlei argumenten aan te halen die reeds bij de procedure ten gronde door de correctionele rechtbank werden weerlegd en zo de gegrondheid van de milieu-inbreuken opnieuw in vraag te stellen. Veroordeelde dient in zijn hoedanigheid van uitvoerder en in standhouder van de werken de herstellvordering na te komen ongeacht of al de percelen nu al dan niet zijn eigendom zijn.

Hetzelfde dient gezegd over de argumenten van verzoekende partij dat hij zelf het slachtoffer is van sluikstortingen op zijn percelen en hij de kappingen diende uit te voeren omwille van de aanwezigheid van spoorwegbermen. Ook deze argumenten werden reeds in het verstekvonnis en het vonnis op verzet afdoende weerlegd aan de hand van de vaststellingen van het strafdossier. Ook deze argumenten betreffen het al dan niet bewezen zijn van de milieu-inbreuken waarvoor D.A. reeds werd veroordeeld en zijn geen argumenten die relevant zijn in het kader van een eventuele herziening van de dwangsom. De procedure voorzien in art. 1385 quinquies Ger.W. kan met worden aangewend om opnieuw een betwisting te voeren over de schuld of onschuld aan inbreuken waarvoor men werd veroordeeld.

Een andere onmogelijkheid is volgens verzoekende partij te vinden in de onduidelijkheid van de herstellvordering omdat daarin herstel in de oorspronkelijke staat werd bevolen en dit zou betekenen dat verzoekende partij dient terug te gaan naar de toestand in 1970 van wanneer de aanleg van de voetbalterreinen zou dateren. Vermits verzoekende partij pas in 1996 eigenaar is geworden van de gronden zou hij volgens zijn redenering met kunnen worden verplicht om een toestand te herstellen die van veel vroeger dateert en niet door hem is veroorzaakt.

Verzoekende partij verliest daarbij uit het oog dat uit de ten laste gelegde en weerhouden inbreuken blijkt dat hij niet enkel werd veroordeeld voor werken die door hem werden uitgevoerd maar ook voor bestaande inbreuken die door hem werden instandgehouden en mogelijks van voor zijn aankoop dateren.

Krachtens de in de oorspronkelijke dagvaarding en in het vonnis aangehaalde milieuwetgeving inzake de organisatie van de ruimtelijke ordening dient veroordeelde niet enkel in te staan voor het herstel van inbreuken of werken die hij zelf heeft uitgevoerd maar ook van vroegere inbreuken die na zijn aankoop door hem werden instandgehouden.

Wat de bevolen verwijdering van aangevoerd puin en grond tot op het oorspronkelijk maaiveld en de heraanplanting met streekeigen groen betreft dient ten overvloede opgemerkt het hier wel degelijk gaat om herstelmaatregelen die enkel te wijten zijn aan het optreden van verzoekende partij zelf, met name aan de door hem uitgevoerde kappingen van bomen en ophogingen van gronden met puin en aarde.

Een volgende argument meent verzoekende partij te kunnen putten uit het optreden in rechte van de VZW Voetbalclub Ter Heide en van de VZW Berkenrode met name hun vordering tot vernietiging van het verstekvonnis op burgerlijk gebied bestaande uit de bevolen herstelmaatregel en de door de VZW Voetbalclub Ter Heide uitgebrachte dagvaarding voor de Beslagrechter te Antwerpen tot opschorting van de uitvoering van het verstekvonnis. De verzoekende partij zou daardoor in een impasse zijn gekomen en niet meer weten of zij de herstelmaatregel nog kan uitvoeren.

Deze redenering kan niet worden bijgetreden: verzoekende partij stelt ten onrechte vorderingen van zijn huurders waarover nog geen gerechtelijke uitspraak is gedaan gelijk met een uitvoerbaar vonnis waarin een herstelmaatregel op straffe van een dwangsom is opgelegd. Deze vorderingen van de huurders van verzoekende partij werden hiervoor trouwens onontvankelijk verklaard zodat deze hoe dan ook geen hinderpaal tot uitvoering meer kunnen vormen. Deze vorderingen vinden hun oorzaak in het enkele gegeven dat verzoekende partij een illegale toestand die hinder veroorzaakt voor natuur en buurtbewoners heeft geëxploiteerd door het afsluiten van huurovereenkomsten. Deze vorderingen betreffen dan ook geen onmogelijkheid tot uitvoering, minstens betreffen zij een onmogelijkheid die verzoekende partij aan zijn eigen optreden heeft te wijten. Dit laatste kan niet als een onmogelijkheid in de zin van artikel 1385 quinquies worden beschouwd.

Tenslotte beroept verzoekende partij zich op de redelijkheid en billijkheid om tot onmogelijkheid te besluiten. De rechtbank is van oordeel dat dit argument hier niet op zijn plaats is nu verzoekende partij sedert de uitgesproken veroordelingen geruime tijd heeft gewacht alvorens nog maar met een begin van uitvoering aan te vatten. Verzoekende partij zou als professioneel verkoper beter dienen te weten.

De rechtbank ziet bijgevolg geen geldige reden om een opheffing, schorsing of vermindering te bevelen van de opgelegde dwangsom behoudens wat betreft de bevolen afbraak van de kantine.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtdoende op tegenspraak

(...)

Verklaart de dagvaarding in derdenverzet van de VZW Voetbalclub Ter Heide van 29 juli 2003 onontvankelijk.

(...)

Verklaart het verzoek tot vrijwillige tussenkomst van de VZW Berkenrode van 20 augustus 2003 onontvankelijk.

(...)

Beveelt de opheffing van de dwangsom opgelegd bij vonnis van de correctionele rechtbank te Antwerpen van 24 oktober 2001 voor wat betreft de bevolen afbraak van de kantine vermeld in de tenlastelegging A2)a) en dit met ingang vanaf 24 oktober 2001.

Verklaart het overige van de vordering conform artikel 1385 quinquies Ger.W. ontvankelijk doch ongegrond en wijst het af.

(...)